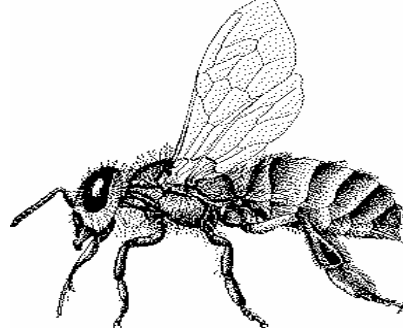

118 NOLU BROŞÜR

ORGANİK ARICILIK

Uzm. Ş. Ömür UYGUR

Organik arıcılık; doğada bulunan nektar, polen, su ve propolisin arılar tarafından toplanarak çeşitli arı ürünlerine dönüştürülmeleri işleminde, üretimden tüketime kadar tüm aşamalarında suni besleme ve kimyasal ilaçlama yapmadan, organik tarım alanlarında veya doğal yapısı bozulmamış florada her aşaması bir kontrol veya sertifikasyon kuruluşunca denetlenen ve sertifikalandırılan arıcılık faaliyetlerine denir.

Arıcılıkta organik üretim yapabilmek için Tarım ve Köyşleri Bakanlığınca çıkarılan Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 3. Bölüm 23. Maddesinde belirtilen "Organik Arı Yetiştiriciliği" kurallarına uymak gerekir.

Organik Arıcılık Kuralları

Arıcılık ürünlerinin organik üretim olarak nitelendirilmesi; kovanların özelliklerine, çevre kalitesine, arıcılık ürünlerinin özenle elde edilmesine, işlenmesi ve depolanması koşullarına bağlıdır. Organik bal üretiminde yavrulu çerçevelerden bal süzülmesi ve bu işlem esnasında sentetik kovucu maddelerin kullanılması yasaktır.

Organik arıcılıkta dikkate alınacak özellikler şunlardır:

1. Geçiş dönemi,
2. Arıların orijini,
3. Arı kolonilerinin bulunduğu bölge,
4. Arıların beslenmesi,
5. Kovanların ve diğer arıcılık malzemelerinin özellikleri,
6. Hastalıklara karşı alınan tedbir ve mücadelesi,
7. Kontrol ve sertifikasyon işlemi.

Geçiş dönemi

Organik üretime karar verilip bu üretim için hazırlıkların yapılmaya başlanmasından organik ürünün üretilip belgelendirilmesine kadar geçen döneme geçiş süreci denilmektedir. Geleneksel arıcılıktan organik arıcılığa geçiş süresi 1 yıldır. Ancak tarımsal üretim yapılmayan alanlarda geçiş süresi uygulanmaz. Geçiş süresinde kovanlardaki bütün petekler ekolojik balmumundan yapılmış olmalıdır. Ekolojik petek, boş çerçeve verilerek organik üretim sahasında yaptırılabilir. Ekolojik olmayan balmumu kullanılması durumunda kalıntı analizi yapılarak kalıntı olmadığına belgelenmesi gerekir. Geçiş süresinde üretilen ürün organik ürün sayılmaz.

Arıların orijini

İrk seçiminde, arıların yerel koşullara adapte olabılme kapasitesi, dayanıklılıkları ve hastalıklara karşı dirençlilikleri göz önüne alınmalıdır. Arı kolonisi, organik olarak üretim yapılan işletmelerden suni oğul olarak veya geleneksel üretim yapan işletmelerden alınan arı kolonilerinin organik petekli çerçevelere aktarılması suretiyle elde edilir. Yönetmeliğe göre ana arı ihtiyacı, yapay tohumlama ile veya geleneksel üretimlerden kolonilerin % 10' u kadar alınarak kullanılabilir. Ayrıca ana arıların kanatlarının kesilmesi yasaktır. Ana arıların yenilenmesi esnasında eski ana arının öldürülmesine yönetmelikte izin verilmektedir.

Arı kolonilerinin bulunduğu bölge

Organik arı yetiştiriciliği yapılacak alan, asgari uçuş çapı 3 km olmak koşuluyla 1 yıl önceden kontrol altına alınır ve harita üzerinde yeri belirtilir. Ayrıca uçuş çapı dışında kirlenmeye yol açması muhtemel olan; kent merkezleri , sanayi bölgeleri, atık merkezleri, maden işletmeleri, hidrolik ve termik enerji santralleri ile atık yakma merkezlerinden 3 km, Karayolları Genel Müdürlüğü ağındaki ana yollara 1 km uzaklıkta olmalıdır. Kovanların yerleştirildiği yerde, yeterli nektar, polen ve temiz su kaynağı bulunmalıdır. Karantina tedbirleri uygulanan ve kimyasal mücadele yapılan alanlarda organik arıcılık yapılamaz. Bir müteşebbisin, aynı bölgede birçok arıcılık birimini işletmesi durumunda bütün birimlerin bu yönetmelik gereklerine uygun olması gerekmektedir.

Arıların beslenmesi

Üretim sezonu sonunda kışı geçirilebilmesi için kovanlarda yeterince bol miktarda bal ve polen bırakılmalıdır. Kovanların, kötü iklim koşulları nedeniyle tehlikeye girmesi durumunda, kolonilerin suni olarak yemlenmesine izin verilir. Suni yemleme organik biçimde üretilmiş ve aynı organik üretim biriminden sağlanan bal ile yapılır. Suni yemlemede organik biçimde üretilen bal yerine, özellikle iklim koşulları balın kristalleşmesini hızlandırıyor, organik biçimde üretilen şeker şurubu veya organik şeker melası kullanılmasına izin verilebilir. Suni yemleme ile ilgili olarak kovan siciline; ürünün tipi, tarihi, miktarı ve kullanıldığı kovanlara dair bilgiler yazılmalıdır. Suni yemleme yalnızca son bal hasadı ile müteakip nektar veya balözü döneminden önceki 15 gün arasında yapılabilir.

Kovanların ve diğer arıcılık malzemelerinin özellikleri

Kovanlar, ağaçtan veya diğer doğal malzemelerden yapılmalıdır. Kovanlarda kimyasal boya yerine propolis, balmumu, bitki yağları gibi doğal ürünler kullanılmalıdır.

Yeni çerçeve için balmumu organik üretim yapan birimlerden sağlanmalıdır. Bu hususa aykırı bir uygulama olarak; organik biçimde üretilen balmumunun pazarda mevcut olmaması ve kovanda arının kendi yaptığı balmumunun (dalak) alınmış olması kaydıyla, özellikle yeni tesislerde veya dönüşüm süreci esnasında organik üretim biriminden alınmayan balmumunun kullanılmasına kontrol ve/veya sertifikasyon kuruluşu tarafından izin verilir. Kabartılmış petekleri güve zararlısından korumak için kimyasal ilaçlar kullanılmamalı, gerekiyorsa soğuk hava depolarında bekletilmelidir.

Organik tarım metoduyla üretilen arı ürünleri ambalajlanırken organik ürünün niteliğinin bozulmamasına dikkat edilmeli ve ürünün organik niteliğini koruyacak bütün hijyenik tedbirler alınmalıdır. Ambalajlar; cam, tahta ya da özel üretilmiş uygun organik kaplama maddelerinden yapılmalıdır.

Organik arı ürünleri geleneksel arıcılıkla elde edilen ürünlerden ayrı olarak depolanır. Organik ürünlerin depolanması sırasında herhangi bir kimyasal ilaç kullanılmamalıdır. Organik arı ürünleri, karayolları kenarında bekletilmemeli ve satılmamalıdır.

Hastalıklara karşı alınan tedbir ve mücadelesi

Arıcılıkta hastalıkların önlenmesi için; dayanıklı uygun türler seçilmeli, kraliçe arılar düzenli olarak yenilenmeli, her hangi bir anomali tespiti için kovanlar sistematik olarak denetlenmeli, kovanlardaki erkek yavru arılar kontrol edilmeli, düzenli aralıklarla malzeme ve teçhizat dezenfekte edilmeli, kirlenmiş maddeler veya kaynaklar imha edilmeli, balmumu düzenli olarak yenilenmeli ve kovanlarda yeterli miktarda polen ve bal bırakılmalıdır.

Koruyucu önlemlere rağmen, koloniler hastalanır veya zarar görürse, derhal tedaviye alınmalı ve gerekirse koloniler ayrı kovanlarda izole edilmelidir.

Bu Yönetmeliğe uygun arıcılıkta kullanılacak veteriner ilaçları aşağıdaki prensiplere uygun olmalıdır:

- İlaçlar Türk İlaç Kodeksine uygun olmalıdır.

• Tedavi edici etkilerinin öngörülen tedaviye uygun olması kaydıyla kimyasal bileşimli ilaçlar yerine fitoterapik ve homeopatik tedavi yöntemleri kullanılmalıdır.

• Yukarıda bahsedilen ürünlerin kolonilerin imha edilmesine yol açabilecek şekilde hastalığın veya zararın giderilmesinde etkisiz kalması veya etkisiz kalmasının muhtemel olması durumunda bir veterinerin sorumluluğunda, kimyasal bileşimli ilaçlar kullanılabilir. Ancak, önleyici tedbir olarak kimyasal bileşimli ilaç kullanımı yasaktır.

• *Varroa jacobsoni* hastalığının ortaya çıkması durumunda formik asit, laktik asit, asetik asit ve oksalik asit ve mentol, timol, okaliptol veya kafur kullanılabilir.

Biyolojik yöntem olarak erkek arı gözlü çerçeveler kullanılabilir. Yönetmelik bu amaçla erkek arı gözlü peteklerin imha edilmesine izin vermektedir.

Kovanların dezenfeksiyonu pürmüz ile yakılarak yapılır. Arıcılıkta kullanılan ekipmanın, kovanın temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi amacıyla kaynar su, potasyum ve sodyum sabunu, su ve buhar, kireç kaymağı, kireç, sönmemiş kireç, sodyum hipoklorit (çamaşır suyu), kostik soda, kostik potas, oksijenli su, doğal bitki özleri; sitrik, formik, laktik, oksalik ve asetik asit; alkol, formol ve sodyum karbonat kullanılabilir.

Kontrol ve sertifikasyon işlemi

Arı ürünlerinin organik olarak nitelendirilebilmesi için üretim aşamasında ürünlerin bir kontrol ve sertifikasyon kuruluşunca denetlenmesi ve tüketim aşamasına geldiklerinde ise bu ürünlerin organik ürün olduklarını gösteren sertifikasyona sahip olması zorunludur.

Arılarınız sıhhatli, balınız bol,

kazancınız bereketli olsun ...